

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Sžak/7/2018
Identifikačné číslo spisu: 7018200011
Dátum vydania rozhodnutia: 14.08.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:7018200011.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu JUDr. Ing. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Zuzany Ďurišovej, v právnej veci sťažovateľa (pôv. žalobca): R. E. R., nar. XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť Sýrska arabská republika, naposledy trvale bytom v krajine pôvodu: mesto Y.Š., ulica F. F., provincia Y., t.č. bytom M. XXXX/X, XXX XX F., Slovenská republika, cestovný pas Sýrskej arabskej republiky č. XXXXXXXXXX, právne zastúpený: Centrum právnej pomoci, Námestie slobody 12, 810 00 Bratislava, IČO 30798841, Kancelária Košice, Murgašova 3, 040 41 Košice, proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Migračný úrad, Pivonková 6, 812 72 Bratislava, o správnej žalobe vo veciach azyhu, o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č.k. 5Saz/1/2018-39 zo dňa 3. apríla 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č.k. 5Saz/1/2018-39 zo dňa 3. apríla 2018 m e n í tak, že rozhodnutie žalovaného ČAS: MU-PO-140-53/2015-Ž zo dňa 27.11.2017 z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.
Sťažovateľovi p r i z n á v a právo na úplnú náhradu trov konania.

Odôvodnenie

I.

Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Žalovaný rozhodnutím ČAS: MU-PO-140-53/2015-Ž zo dňa 27.11.2017 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“) v zmysle § 20 ods. 3 a § 13c ods. 2 písm. e) zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 480/2002 Z.z.“) rozhodol o nepredĺžení doplnkovej ochrany sťažovateľovi.

2. Z odôvodnenia preskúmaného rozhodnutia najmä vyplynulo, že rozhodnutia ČAS: MU-PO-140-20/2015-Ž zo dňa 01.03.2016 a ČAS: MU-PO-140-36/2015-Ž zo dňa 01.12.2016 o nepredĺžení doplnkovej ochrany na území Slovenskej republiky podľa § 20 ods. 3 a § 13c ods. 2 písm. e) zák. č. 480/2002 Z.z., boli zrušené rozsudkami Krajského súdu v Košiciach (sp. zn. 5Saz/2/2016 a 5Saz/4/2017).

3. Žalovaný poukázal na to, že podľa § 20 ods. 3 zák. č. 480/2002 Z.z. bola doplnková ochrana sťažovateľovi poskytnutá na jeden rok. Ďalej uviedol, že sťažovateľ požiadal o jej predĺženie. Poukázal na výpis z registra trestov v Sýrii, ktorý sťažovateľ v minulosti predložil žalovanému, uznesenie Okresného súdu v Humennom sp. zn. 3T/134/2016-678 zo dňa 26.09.2016 o odmietnutí obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Humenné sp. zn. 1Pv 345/15/4402 a uznesenie Okresného súdu v Humennom sp. zn. 3T/134/2016-687 zo dňa 14.10.2016, ktorým berie na vedomie späťvzatie sťažnosti prokurátora proti vyššie uvedenému uzneseniu zo dňa 26.09.2016.

4. K podkladom rozhodnutia sťažovateľ uviedol, že to z čoho bol v SR obvinený nevykonával. Opísal priebeh jeho zadržania, podstatu činov, ktoré sú mu kladené za vinu a dôvody, pre ktoré popiera ich spáchanie.

5. Žalovaný po posúdení dôvodov pre predĺženie doplnkovej ochrany zistil, že bezpečnostná situácia v krajine pôvodu je v súčasnosti nestabilná, poznačená občianskou vojnou, množstvom vysídlených obyvateľov a obrovskými stratami na ľudských životoch. Preto sa, aplikujúc rozsudok Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „SD EÚ“) C-465/07, priklonil k záveru, že by sa sťažovateľ mohol v krajine pôvodu stať obeťou vážneho bezprávia.

6. Ďalej konštatoval, že existujú dôvody na neposkytnutie doplnkovej ochrany podľa § 13c ods. 2 písm. c) zák. č. 480/2002 Z.z., t.j. ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu ak je dôvodné podozrenie, že žiadateľ predstavuje nebezpečenstvo pre spoločnosť. Opísal, že voči sťažovateľovi bolo uznesením zo dňa 06.12.2015 začaté trestné stíhanie podľa § 199 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z.z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“), pričom obvinenie bolo voči nemu vznesené podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku spolu s jeho manželkou - X. R., rodená F., narodená XX.XX.XXXX, bytom F., zo zločinu prevádzkačstva podľa § 355 ods. 2 písm. b) zákona č. 300/2005 Z.z. Trestný zákon v znení účinnom pre prejednávajúcu právnu vec (ďalej len „Trestný zákon“) spáchaný v štádiu prípravy, podľa § 13 ods. 1 Trestného zákona spolupáchatelstvom podľa § 20 Trestného zákona.

7. Opísal, že ešte v priebehu pobytu v krajine pôvodu spolu s manželkou prijali od občanov Sýrskej arabskej republiky najmenej 31 cestovných pasov, tieto prepravili na územie Slovenskej republiky, kde do nich mali zabezpečiť vízové nálepky a takéto pasy mali zaslať späť do Sýrskej arabskej republiky, pričom držiteľia týchto pasov mali následne vstupovať na územie Európskej únie a Slovenskej republiky a úmyselne tak vytvárali pre občanov Sýrskej arabskej republiky podmienky k nedovolenému prekročeniu štátnej hranice. Na zabezpečenie upravených cestovných dokladov vopred prijali najmenej 30 000 €.

8. Žalovaný zdôraznil, že obžaloba podaná dňa 26.08.2016 bola odmietnutá výlučne z procesných dôvodov a dňa 09.11.2016 bola voči nemu Okresnou prokuratúrou Humenné podaná opakovane obžaloba č. 1Pv/345/15/7702-58 podľa § 234 ods. 1 Trestného poriadku. Ku dňa vydania preskúmaného rozhodnutia Okresný súd Humenné nevytýčil termín hlavného pojednávania v danej veci a tak trestné stíhanie je stále vo fáze obžaloby.

9. Vzhľadom na to, že trestné stíhanie sťažovateľa pretrváva a žalovaný má k dispozícii aj dôkazné prostriedky o jeho konaní, nebolo pochyb o tom, že sťažovateľ predstavuje nebezpečenstvo pre spoločnosť, pričom podľa § 13c ods. 2 zák. č. 480/2002 Z.z. postačuje dôvodné podozrenie. Poukázal aj na výsledky vyšetrovania, podľa ktorých sťažovateľ s manželkou začali s páchaním trestnej činnosti už pred príchodom na územie Slovenskej republiky. Jedná sa o správanie systematické, plánované a organizované, pričom v prípade trestného činu prevádzkačstva ide o úmyselný trestný čin. Poukázal na rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Saz/2/2016-21, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sžak/4/2017, sp. zn. 1Sža/18/2010 a správu Quality Matrix Report: Exclusion vydanú Európskym podporným azylovým úradom (EASO) z decembra 2014, z ktorej vyplýva rôzny prístup členských štátov pri posudzovaní jednotlivcov ako nebezpečných pre spoločnosť.

10. Ďalej poukázal na to, že je plne preukázaná sťažovateľova zodpovednosť za činy, ktoré nebezpečenstvo pre spoločnosť môžu predstavovať. Žalovaný vyhodnotil, že samotné vylúčenie bude adekvátne nebezpečenstvu hroziacemu v prípade návratu do krajiny, nakoľko mu nehrozia konkrétne problémy súvisiace s individuálnymi dôvodmi, ale iba výlučne hrozba neselektívneho násillia z dôvodu pretrvávajúcej občianskej vojny. Tento stav ohrozuje všetkých obyvateľov Damašku. Ochrana osoby znamenajúcej nebezpečenstvo pre spoločnosť pred náhodným útokom preto nemôže byť postavená na rovnakú výšku ako ochrana spoločnosti. S odkazom na jeho výpis z registra trestov Sýrie je tvrdenie o prenasledovaní sýrskymi štátnymi orgánmi nepravdivé.

11. Žalovaný uviedol, že azylové konanie nie je konaním, ktoré samo osebe zakladá vyhostenie do krajiny pôvodu. Právo na azyl a doplnkovú ochranu nie je zahrnuté medzi práva a slobody, ktoré sú obsiahnuté v texte Dohovoru. Tiež uviedol, že nie je povinnosťou žalovaného skúmať opodstatnenosť trestného stíhania.

II.

Konanie na Krajskom súde

12. Sťažovateľ podal proti preskúmanému rozhodnutiu na Krajský súd v Košiciach správnu žalobu vo veci azylu podľa Štvrtej hlavy Tretej časti zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) s nasledujúcimi žalobnými bodmi (§ 182 ods. 1 písm. e/ S.s.p.):

- nesúhlasí so záverom žalovaného o existencii dôvodov na neposkytnutie doplnkovej ochrany podľa § 13e ods. 2 písm. e) zák. č. 480/2002 Z.z.;
- v rozsudkoch sp.zn. 1Sžak/4/2017 a 1Sža/18/2010 išlo o osoby, ktorých nebezpečenstvo pre spoločnosť bolo ustálené na základe právoplatných rozhodnutí súdov o tom, že tieto spáchali trestný čin, menili miesta svojho pobytu, svoje výpovede, nespolupracovali so žalovaným, ani s orgánmi činnými v trestnom konaní;
- trestné konanie je v štádiu podanej obžaloby, spolupracuje so žalovaným, ako aj s orgánmi činnými v trestnom konaní a súdom, poskytuje im vysvetlenia, zúčastňuje sa procesných úkonov, vedie usporiadaný rodinný život, je riadne zamestnaný, zotrúva na území Slovenskej republiky a čaká na výsledok trestného konania;
- nepriznanie sa k spáchaniu skutkov, z ktorých je obvinený a trvanie na svojej nevine, nemožno vyhodnocovať ako nespoluprácu;
- v zmysle listu Slovenskej informačnej služby (ďalej „SIS“) zo dňa 17.07.2017, táto nedisponuje informáciami, podľa ktorých by bolo možné sťažovateľa považovať za nebezpečného pre spoločnosť - v rozsudku sp.zn. 1Sžak/4/2017 bol bezpečnostný záujem Slovenskej republiky odôvodnený aj s poukazom na vyjadrenie SIS;
- žalovaný sa s tvrdením manželky žalobcu uvedeným vo vyjadrení zo dňa 10.11.2016 opätovne nezaoberal;
- žalovaný opätovne nedostatočne zistil skutkový stav veci;
- podľa rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) v prípade C. G. a ostatní proti Bulharsku (rozsudok z 24.04.2018) je posúdenie zapojenia sťažovateľa do obchodu s narkotikami ako ohrozenie národnej bezpečnosti bez ohľadu na závažnosť tohto činu a nepriaznivé následky, ktoré majú drogy na spoločnosť, nad rámec významu tohto pojmu;
- poukázal na potrebu uplatnenia zásady „benefit of doubt“;
- výpis z registra trestov obsahuje iba informácie o právoplatných odsúdeniach, nie o tom, či je voči sťažovateľovi vedené trestné stíhanie;
- nesúhlasil s tvrdením žalovaného, že pokiaľ ide o záväzky SR v oblasti ochrany ľudských práv, tak článok 3 Dohovoru v súvislosti s vyhostením osôb sa nemôže vykladať v súvislosti s rozhodovaním o azyle, respektíve doplnkovej ochrany;
- žalovaný sa nezaoberal dopadom rozhodnutia na záujmy maloletých detí;

13. Krajský súd v Bratislave v konaní podľa ust. § 207 a nasl. S.s.p. pri neformálnom posudzovaní žaloby (§ 206 ods. 3 S.s.p.) zistil, že sťažovateľovi nebolo možné vyhovieť z nasledujúcich dôvodov:

- termín pojednávania v trestnom konaní, vedenom voči sťažovateľovi na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 3T/173/2016, je nariadený na deň 31.05.2018;
- v zmysle Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ z 13.12.2011 o normách pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva mať postavenie medzinárodnej ochrany, o jednotnom postavení utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a o obsahu poskytovanej ochrany (ďalej len „Kvalifikačná smernica“) postačujú pre naplnenie podmienky vylúčenia z oprávnenia poskytnúť doplnkovú ochranu už samotné domnienky, že osoba, ktorej má byť doplnková ochrana poskytnutá, predstavuje nebezpečenstvo pre spoločnosť alebo bezpečnosť členského štátu, v ktorom je prítomná;
- ustanovenie § 13c ods. 2 písm. e) zák. č. 480/2002 Z.z. predpokladá pre neposkytnutie doplnkovej ochrany už len samotné dôvodné podozrenie, že žiadateľ predstavuje nebezpečenstvo pre spoločnosť;
- skutočnosť, že bola voči sťažovateľovi podaná obžaloba a prebieha konanie o vyslovení jeho viny, či nevinu, postačuje na prijatie záveru, že v jeho prípade existujú vážne dôvody sa domnievať, že predstavuje nebezpečenstvo pre spoločnosť;
- z právnej kvalifikácie zločinu prevádzacstva podľa § 355 ods. 2 Trestného zákona pramení jeho vysoký stupeň nebezpečenstva pre spoločnosť;
- použitie vylučovacej klauzuly by nebolo možné vylúčiť len na základe výpovede manželky sťažovateľa, keďže táto bola použitá vzhľadom aj na už podanú obžalobu a skutky mu kladené za vinu;
- výpoveď jeho manželky nepochybne bude zohľadnená zo strany súdu rozhodujúceho o jeho vine a treste, avšak tieto nič nemôžu zmeniť na skutočnosti; že bola voči sťažovateľovi podaná obžaloba;
- neprichádza do úvahy použitie zásady „benefit of doubt“, nakoľko podanie obžaloby, vedenie trestného konania a z toho plynúci záver žalovaného o nebezpečenstve sťažovateľa pre spoločnosť a použitie vylučovacej klauzuly nemožno spájať s pochybnosťami o jeho vine;
- azyl ani doplnkovú ochranu, nemožno udeliť, resp. poskytnúť len z dôvodu zachovania rodinného a súkromného života účastníka konania bez splnenia zákonných atribútov vyžadovaných pre udelenie, resp. poskytnutie doplnkovej ochrany;
- z rozhodnutí EŠEP vyplýva, že zmluvné štáty Dohovoru majú záväzok nevyhostiť osobu do krajiny, kde môže byť vystavená riziku zaobchádzania, ktoré je v rozpore s článkom 3 Dohovoru. V danom prípade však predmetom súdneho preskúmania nebolo rozhodnutie o vyhostení sťažovateľa, ale rozhodnutie žalovaného o neposkytnutí doplnkovej ochrany;

III.

Konanie na kasačnom súde

A)

14. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľ v zákonnej lehote podal kasačnú sťažnosť z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p., t.j. krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.

15. Sťažovateľ v nasledujúcich sťažnostných bodoch v súlade s § 445 ods. 1 písm. c) S.s.p. najmä uviedol, že

- nesúhlasí so záverom krajského súdu, o tom, že prebiehajúce trestné konanie postačuje na prijatie záveru o nebezpečnosti sťažovateľa pre spoločnosť;
- trestné konanie sa po takmer troch rokoch nachádza stále v štádiu podanej obžaloby;
- spáchanie skutku, z ktorého je obžalovaný popiera a chce svoju nevinu preukázať;
- počas administratívneho konania spolupracoval so žalovaným, orgánmi činnými v trestnom konaní, ako aj súdom, poskytoval im náležité vysvetlenia, zúčastňoval sa procesných úkonov, vedie usporiadaný rodinný život, je riadne zamestnaný, zotrváva na území Slovenskej republiky a čaká na výsledok trestného konania;
- rozhodovacia prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (sp. zn. 1Sžak/18/2010 a sp. zn. 1Sžak/4/2017) sa týkala žiadateľov o azyl, ktorých nebezpečenstvo pre spoločnosť bolo ustálené na základe právoplatných rozhodnutí súdov o tom, že tieto osoby spáchali trestný čin, menili miesta svojho pobytu, taktiež svoje výpovede, nespupracovali so žalovaným, ani s orgánmi činnými v trestnom konaní;
- krajský súd, ani žalovaný nebrali do úvahy rozhodnutia a dôkazy, ktoré svedčili v prospech sťažovateľa, ako vyjadrenie jeho manželky zo dňa 10.11.2016 (vysvetlenie, za akým účelom došlo k

prevzatiu dokladov), list Slovenskej informačnej služby zo dňa 17.07.2017 a výpis z registra trestov z krajiny pôvodu zo dňa 30.03.2014;

- poukázal na závery, obsiahnuté v rozsudku SD EÚ zo dňa 02.05.2018 v spojených veciach C-331/16 a C-366/16 (bod 52), týkajúce sa výkladu ustanovení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 (č.l. 27 ods. 2) a kvalifikačnej smernice, podľa ktorých, má sťažovateľ za to, že opatrenia, ktoré členské štáty odôvodňujú dôvodmi verejného poriadku alebo verejnej bezpečnosti sa môžu prijať iba vtedy, ak sa po individuálnom posúdení zo strany príslušných vnútroštátnych orgánov ukáže, že správanie dotknutej osoby predstavuje dostatočne závažné nebezpečenstvo spoločnosti;

- žalovaný mal aplikovať zásadu „benefit of doubt“ v súvislosti s posúdením, či správanie sa sťažovateľa predstavuje skutočnú, existujúcu a dostatočne vážnu hrozbu, ktorá odôvodňuje aplikáciu ustanovenia § 13c ods. 2 písm. e) zák. č. 480/2002 Z.z.

16. Záverom sťažovateľ navrhol, aby kasačný súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že preskúmané rozhodnutie zrušuje a vec vracia žalovanému na ďalšie konanie. Zároveň požiadal o priznanie náhrady trov právneho zastúpenia.

B)

17. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti zo dňa 06.06.2018 najmä uviedol, že:

- výklad čl. 27 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES, poskytnutý SD EÚ (na ktorý sťažovateľ poukázal), nie je možné aplikovať na predmetný prípad, nakoľko nejde o predchádzajúce vylúčenie z medzinárodnej ochrany a následné posudzovanie nebezpečnosti pre spoločnosť;

- žalovaný postupoval spôsobom, ktorý je uvedený v citovanom rozhodnutí SD EÚ;

- aplikácia zásady „benefit of doubt“ prichádza do úvahy v prípadoch výpovedí žiadateľov, ktorí aj napriek určitým nezrovnalostiam vykazujú konzistentnú dejovú líniu;

- posúdenie akýchkoľvek pochybností o vine sťažovateľa prináleží príslušnému súdu;

- poukazuje na závery rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sža/18/2010 ako aj rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Saz/2/2016;

- v zmysle judikatúry ESĽP je bezpečnostný záujem nadradený nad ochranou súkromných práv jednotlivcov;

18. Žalovaný nepovažoval námietky sťažovateľa za opodstatnené a uviedol, že ide o rovnaké dôvody, na základe ktorých už podal správnu žalobu. Záverom navrhol, aby kasačný súd podanú kasačnú sťažnosť zamietol.

III.

Právny názor kasačného súdu

19. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podal sťažovateľ v lehote včas (§ 443 ods. 1 S.s.p.) s prihliadnutím na neformálnosť posudzovania kasačnej sťažnosti (§ 453 ods. 2 v spojení s § 206 ods. 3 S.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že napadnutý rozsudok Krajského súdu v Košiciach je potrebné zmeniť tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia (§ 462 ods. 2 S.s.p.).

20. Rozhodol v lehote vymedzenej v ustanovení § 458 ods. 1 S.s.p. bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 14. augusta 2018 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

21. V predmetnej veci žalovaný preskúmaným rozhodnutím v zmysle § 20 ods. 3 a § 13c ods. 2

písm. e) zák. č. 480/2002 Z.z., t.j. aplikujúc tzv. vylučovaciu klauzulu, nepredĺžil sťažovateľovi doplnkovú ochranu.

Podľa § 13c ods. 2 písm. e) zák. č. 480/2002 Z.z. ministerstvo ďalej neposkytne doplnkovú ochranu, ak je dôvodné podozrenie, že žiadateľ predstavuje nebezpečenstvo pre spoločnosť.

22. Vylučovacie klauzuly sú taxatívne vymedzené v čl. 12 (vo vzťahu k azylu) a v čl. 17 (vo vzťahu k doplnkovej ochrane) kvalifikačnej smernice, ako aj (pokiaľ ide o konkrétny dôvod, žalovaným aplikovaný dôvod) v citovanom ustanovení § 13c ods. 2 písm. e) zák. č. 480/2002 Z. z., ktoré žalovaný na prípad navrhovateľa aplikoval.

23. Na prvom mieste kasačný súd považoval za potrebné zdôrazniť, že podstata vylúčenia spočíva v tom, že správny orgán najskôr ustáli, že žiadateľ spĺňa požiadavky na poskytnutie doplnkovej ochrany, a až následne žiadateľa na základe vylučujúcich klauzúl vylúči z poskytnutia doplnkovej ochrany. Najmä pri aplikácii tohto dôvodu vylúčenia z doplnkovej ochrany je najprv potrebné preskúmať prítomnosť reálnej hrozby vážneho bezprávia podľa toho, ako je toto vymedzené zákonodarcom v § 2 písm. f) zák. č. 480/2002 Z.z. Správny orgán môže iba cestou podrobného objasnenia skutkových okolností konkrétneho prípadu žiadosti o azyl vyhodnotiť, či vylúčenie z doplnkovej ochrany bude nebezpečenstvu hroziacemu v prípade návratu do krajiny pôvodu adekvátne.

24. Žalovaný po posúdení dôvodov pre predĺženie doplnkovej ochrany zistil, že bezpečnostná situácia v krajine pôvodu je v súčasnosti nestabilná, poznačená občianskou vojnou, množstvom vysídlených obyvateľov a obrovskými stratami na ľudských životoch. Preto sa priklonil k záveru, že by sa sťažovateľ mohol v krajine pôvodu stať obeťou vážneho bezprávia. Tieto závery sťažovateľ nenapádal. Predmetom sporu bola následná aplikácia dôvodu pre neposkytnutie doplnkovej ochrany podľa § 13c ods. 2 písm. c) zák. č. 480/2002 Z.z., t.j. že je dôvodné podozrenie, že sťažovateľ predstavuje nebezpečenstvo pre spoločnosť.

25. Z preskúmaného rozhodnutia vyplynulo, že žalovaný svoj záver založil na (v tom čase) prebiehajúcom trestnom konaní pre zločin prevádzachstva podľa § 355 ods. 2 písm. b) Trestného zákona, spáchaný v štádiu prípravy spolupáchateľstvom. Opisal spôsob spáchania skutku s manželkou sťažovateľa a uviedol, že disponuje dôkaznými prostriedkami o sťažovateľovom konaní. Tiež poukázal na to, že je plne preukázaná sťažovateľova zodpovednosť za činy, ktoré nebezpečenstvo pre spoločnosť môžu predstavovať, ich spáchanie popiera, nespolupracuje v trestnom konaní, svoje konanie nikdy neoľutoval. Záverom uviedol, že tvrdenie o tom, že po sťažovateľovi pátrajú sýrske štátne orgány je s ohľadom na vydanie výpisu z registra trestov jeho bratovi v čase, kedy sa sťažovateľ nachádzal mimo Sýrie, nepravdivé a vykonštruované, čo tiež svedčí o nedôveryhodnosti jeho osoby.

26. V prejednávanej právnej veci vyplynulo, že žalovaný riadne zistil skutkový stav veci, najmä zaobstaral a do spisu založil dokumenty opisujúce činy, pre ktoré je sťažovateľ s jeho manželkou trestne stíhaný. Avšak so záverom žalovaného, že sťažovateľ je osobou, u ktorej je dôvodné podozrenie, že predstavuje nebezpečenstvo pre spoločnosť, sa kasačný súd nestotožnil.

Podľa čl. 17 ods. 1 písm. d) Kvalifikačnej smernice štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátneho občianstva sú vylúčení z oprávnenia na doplnkovú ochranu, ak existujú vážne dôvody domnievať sa že predstavujú nebezpečenstvo pre spoločnosť alebo bezpečnosť členského štátu, v ktorom sú prítomní.

27. Je nepochybné, že príslušný správny orgán (žalovaný) môže uplatniť tzv. vylučovacie klauzuly až po tom, ako v každom jednotlivom prípade vykoná posúdenie konkrétnych jemu známych skutočností, s cieľom určiť, či existujú vážne dôvody domnievať sa, že sa na činy spáchané dotknutou osobou, ktorá by ináč spĺňala kritériá na poskytnutie doplnkovej ochrany, vzťahuje niektorý z dôvodov vylúčenia.

28. V tejto súvislosti kasačný súd (berúc na zreteľ osobitosti prejednávaneho prípadu) poukazuje na

niektoré závery SD EÚ v rozsudku z 2. mája 2018, v spojených veciach K. a H.F. (C-331/16 a C-366/16, EU:C:2018:296, bod 65 a 66), na ktoré sa odvolával sťažovateľ. Z týchto vyplynula, pre prijatie opatrení z dôvodov verejného poriadku alebo verejnej bezpečnosti, potreba komplexne a individuálne posudzovať osobné správanie daného jednotlivca, t.j. povahu a závažnosť trestných činov alebo konaní, ktoré sú mu vytýkané, čas, ktorý uplynul od ich spáchania, existenciu, či neexistenciu odsúdenia, následné správanie jednotlivca a pod. Napokon obdobný postoj k hodnoteniu osoby, avšak na účely aplikácie vylučovacej klauzuly, zaujal kasačný súd v rozsudku pod sp.zn. 1Sžak/4/2017.

29. V predmetnej veci sa kasačný súd stotožnil so závermi správneho orgánu o potrebe aplikácie vylučovacej klauzuly avšak zohľadnil existenciu ďalších, pre komplexné vyhodnotenie osoby žiadateľa, relevantných skutočností (zavádzanie štátnych orgánov, podanie žiadosti o medzinárodnú ochranu v iných členských štátoch v čase, keď bola dotknutej osobe poskytnutá doplnková ochrana a uvádzanie odlišných identít, vyjadrenie SIS), ktoré v kombinácii s jeho odsúdením za spáchanie zločinu poskytovali dostatočný obraz o danej osobe, ako nebezpečnej pre spoločnosť. Bolo teda zrejmé, že v citovanom prípade správny orgán svoj záver o nebezpečnosti pre spoločnosť nezaložil len na trestnej činnosti, ktorú žiadateľ páchal.

30. V prejednávanej právnej veci sa záver žalovaného opieral predovšetkým o skutočnosť trestného stíhania sťažovateľa za spáchanie trestného činu prevádzachstva. Pokiaľ žalovaný uvádzal aj ďalšie dôvody t.j. popieranie spáchania trestného činu, bližšie neidentifikovaná nespolupráca v trestnom konaní a neoľutovanie svojho konania, tieto kasačný súd nemohol prijať ako okolnosti prispievajúce k dôvodnosti podozrenia, že sťažovateľ predstavuje nebezpečenstvo pre spoločnosť.

31. Podľa čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky: „Každý, proti komu sa vedie trestné konanie, sa považuje za nevinného, kým súd nevysloví právoplatným odsudzujúcim rozsudkom jeho vinu“. Spomenutý článok ústavy zaručuje základné právo na prezumpciu neviny každému, proti komu sa vedie trestné konanie. Tohto práva sa môže dovoliavať každá osoba, voči ktorej je vedené trestné konanie, a to voči orgánom činným v trestnom konaní a súdom, ako aj voči iným subjektom mimo trestného konania.

32. Zákaz sebaobviňovania, vyplývajúci z § 121 ods. 1 Trestného poriadku možno definovať tak, že ide o právo podozrivej, či obvinenej osoby na to, aby nebola žiadnym spôsobom nútená k priznaniu, respektíve k poskytnutiu dôkazov, ktoré by ju mohli usvedčiť, či akýmkoľvek spôsobom spojiť s trestným činom. S ohľadom na vyššie spomínaný zákaz sebaobviňovania, ako aj prezumpciu neviny, je podľa kasačného súdu v štádiu prebiehajúceho trestného konania nelogické a zároveň neprípustné vytykať sťažovateľovi nepriznanie sa k spáchaniu trestného činu a neoľutovanie jeho konania, resp. tieto ďalej hodnotiť ako skutočnosti majúce negatívny dopad na hodnotenie jeho osoby.

33. Pokiaľ ide o tvrdenú nespoluprácu v trestnom konaní, túto žalovaný bližšie v preskúvanom rozhodnutí neopísal, resp. pokiaľ túto odvodzoval z nepriznania sa k spáchaniu trestného činu a neoľutovania tohto konania, s odkazom na vyššie uvedené závery bolo takéto tvrdenie nepríjateľné. Skutočnosti uvedené v konaní o udelenie azylu v zápisnici pod číslom: ČAS:MU-258/PO-Ž-2014, vzhľadom na časový odstup ako aj skutočnosť, že nebola preukázaná snaha sťažovateľa takýmto spôsobom zavádzať štátne orgány, kasačný súd nepovažoval za relevantný. Napokon uvedené tvrdenia nie sú v rozpore s tými, ktoré sťažovateľ aj naďalej uvádzal v zápisnici ČAS: MU-PO-140/2015-Ž zo dňa 15.10.2015.

34. Naopak, z administratívneho spisu vyplynulo, že Slovenská informačná služba listom zo dňa 17.07.2017 informovala žalovaného o tom, že nedisponuje informáciami, na základe ktorých by bolo možné sťažovateľa odôvodnene považovať za nebezpečného pre bezpečnosť Slovenskej republiky a pre spoločnosť. Tiež z obsahu obžaloby 1Pv 345/15/7702-58 zo dňa 09.11.2016 vyplynulo, že sťažovateľ nemá v odpise registra trestov žiadny záznam, v mieste pobytu požíva dobrú povest', bola u neho zistená poľahčujúca skutočnosť, t.j. že doposiaľ viedol riadny život a prirážajúce okolnosti u neho zistené neboli.

35. Zároveň je potrebné prihliadnúť na podstatnú skutočnosť, že v čase rozhodovania krajského súdu (a teda aj v čase vydania preskúmaného rozhodnutia) nebolo relevantným spôsobom rozhodnuté o vine sťažovateľa. Bez ohľadu na dôkaznú situáciu v prebiehajúcom trestnom konaní, už samotná skutočnosť, že navrhovateľ v danom čase nebol právoplatne odsúdený za spáchanie trestného činu, vo významnej miere spochybňuje opodstatnenosť aplikácie ust. § 13c ods. 2 písm. e) zák. č. 480/2002 Z.z..

36. Záver žalovaného o dôvodnom podozrení, že žiadateľ predstavuje nebezpečenstvo pre spoločnosť, ustálený v štádiu prebiehajúceho trestného konania, s prihliadnutím na vyššie uvedené dôvody, kasačný súd vyhodnotil ako neopodstatnený. Keďže žalovanému nebolo možné vytýkať nedostatočne zistený skutkový stav veci, na základe informácií vyplývajúcich z administratívneho spisu, ako aj preskúmaného rozhodnutia dospel kasačný súd k názoru, že za daných skutkových okolností (prezumpcia neviny, sťažovateľ viedol riadny život, starostlivosť o deti, vyjadrenie SIS) bolo hodnotenie osoby sťažovateľa na účely aplikácie vylučovacej klauzuly nedôvodné.

37. Uvedené dôvody považoval kasačný súd za dostatočné pre rozhodnutie vo veci preto sa ďalšími námietky sťažovateľa osobitne podrobnejšie nezaoberal.

V.

38. Kasačný súd na základe vyššie uvedených dospel k záveru o potrebe zmeniť napadnutý rozsudok krajského súdu v zmysle § 462 ods. 2 v spojení s § 457 ods. 1 S.s.p. tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Podľa § 462 ods. 2 S.s.p. ak kasačný súd dospeje k záveru, že napadnuté rozhodnutie orgánu verejnej správy nie je v súlade so zákonom, a krajský súd žalobu zamietol, môže rozhodnutie krajského súdu zmeniť tak, že zruší rozhodnutie orgánu verejnej správy a vec mu vráti na ďalšie konanie.

39. O nároku na náhradu trov konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 2 v spojení s § 167 ods. 1 a § 175 ods. 1 S.s.p. tak, že sťažovateľovi, ako úspešnému účastníkovi konania o kasačnej sťažnosti, trovy tohto konania priznal. V zmysle § 175 ods. 2 S.s.p. v spojení s dôvodovou správou k § 467 S.s.p. (teleologický výklad) o výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením krajského súdu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok n i e j e prípustný.